

Brusel 9. března 2022
(OR. en)

Interinstitucionální spis:
2022/0066(COD)

7042/22
ADD 5

JAI 316
FREMP 55
COHOM 18
COPEN 82
EDUC 80
MIGR 78
SOC 141
ANTIDISCRIM 10
GENDER 18
JEUN 27
CODEC 263

PRŮVODNÍ POZNÁMKA

Odesílatel:	Martine DEPREZOVÁ, ředitelka, za generální tajemnici Evropské komise
Datum přijetí:	9. března 2022
Příjemce:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, generální tajemník Rady Evropské unie
Č. dok. Komise:	SWD(2022) 63 final
Předmět:	PRACOVNÍ DOKUMENT ÚTVARŮ KOMISE SOUHRN ZPRÁVY O POSOUZENÍ DOPADŮ Průvodní dokument k NÁVRHU SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY o potírání násilí vůči ženám a domácího násilí

Delegace naleznou v příloze dokument SWD(2022) 63 final.

Příloha: SWD(2022) 63 final

EVROPSKÁ
KOMISE

Ve Štrasburku dne 8.3.2022
SWD(2022) 63 final

PRACOVNÍ DOKUMENT ÚTVARŮ KOMISE

SOUHRN ZPRÁVY O POSOUZENÍ DOPADŮ

Průvodní dokument k

NÁVRHU SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY

o potírání násilí vůči ženám a domácího násilí

{COM(2022) 105 final} - {SEC(2022) 150 final} - {SWD(2022) 60 final} -
{SWD(2022) 61 final} - {SWD(2022) 62 final}

Souhrnný přehled
Posouzení dopadů připojené k návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady o potírání násilí vůči ženám a domácího násilí
A. Potřeba opatření
V čem spočívá problém a proč se jedná o problém na úrovni EU?
Násilí vůči ženám a domácí násilí je rozšířeno v celé EU. V roce 2014 nahlásila každá třetí žena v EU určitou formu fyzického a/nebo sexuálního násilí. Z administrativních údajů z roku 2019 vyplývá odhad prevalence v EU ve výši 21,2 %. Kromě různých forem násilí vůči ženám a domácího násilí v offline prostředí se zvyšuje počet případů kybernetického násilí vůči ženám a kybernetického partnerského násilí; odhaduje se, že v roce 2020 se s tímto násilím potýkalo 52 % mladých žen na celém světě. Genderově podmíněné násilí může mít dopad jak na ženy, tak na muže, ale ženy jsou neúměrně postiženy. Domácí násilí se dotýká i jiných rodinných příslušníků (např. manželů či manželek, dětí a starších rodinných příslušníků). Násilí vůči ženám a domácí násilí postihuje miliony lidí v EU ve všech členských státech. Násilí vůči ženám a domácí násilí vyplývají ze škodlivých společenských norem a stereotypů, které vedou ke genderové nerovnosti; neuznávají se specifické rysy trestných činů násilí vůči ženám a domácího násilí a protiopatření jsou neúčinná (právní roztržitost, právní nejistota a neúčinné prosazování práva). Na úrovni EU i na vnitrostátní úrovni byly zjištěny nedostatky v prevenci, ochraně, podpoře obětí, přístupu ke spravedlnosti a koordinaci politik, a to jak v členských státech, které provedly Istanburskou úmluvu o násilí vůči ženám a domácím násilí, tak v těch, které ji neprovedly. Příslušné normy EU jsou roztržité do několika nástrojů, a pokud jde o tuto skupinu obětí, nevedly k účinnému monitorování ani prosazování. Přestože Istanburská úmluva vedla k přijetí opatření na vnitrostátní úrovni, z monitorování jejího provádění vyplývá, že nedostatky přetrvávají. Vzhledem ke způsobu, jakým se situace v posledních desetiletích vyvíjela, je nepravděpodobné, že se počet obětí výrazně sníží bez důraznějšího koordinovaného postupu v oblasti prevence, ochrany, přístupu ke spravedlnosti, podpory obětí a koordinace politik.
Čeho by mělo být dosaženo?
Cílem této iniciativy je prevence a potírání násilí vůči ženám a domácího násilí. Konkrétně jde o to, tomuto násilí účinně předcházet, chránit před ním, zajistit přístup ke spravedlnosti a posílenou koordinaci, jakož i poskytování podpory obětem. Iniciativa má rovněž zajistit účinné řešení sexuálního obtěžování a kybernetického násilí.
Jakou přidanou hodnotu budou mít tato opatření na úrovni EU (subsidiarita)?

Prevalence násilí vůči ženám a domácího násilí v celé EU, jakož i újma, kterou tyto formy násilí způsobují jednotlivcům i společnostem, vytvářejí zvláštní potřebu společného postupu. Násilí vůči ženám a domácí násilí mohou mít vzhledem k mobilitě osob rovněž fyzickou přeshraniční povahu; v online světě nemá toto násilí žádné hranice. Cílů politiky lze dosáhnout pouze tehdy, budou-li se na všechny případy násilí vůči ženám a domácího násilí stejnou měrou vztahovat minimální standardy. Problematiku násilí vůči ženám a domácího násilí členské státy začlenily do svých právních předpisů a politik, což však ke snížení prevalence uvedeného násilí nevedlo. V zájmu zajištění rovného zacházení s oběťmi by iniciativa přinesla vzestupnou konvergenci tím, že by stanovila minimální normy týkající se práv obětí násilí vůči ženám a domácího násilí. Cílem těchto norem by bylo předcházet uvedenému druhu násilí a potírat je, a to před trestním řízením, v jeho průběhu i po jeho skončení. Iniciativa by rovněž zavedla definice jednání, jehož kriminalizace je nedostatečná, jakož i související tresty. Opatření na úrovni EU zajistí ochranu základních práv poloviny obyvatel EU na celém jejím území.

B. Řešení

Prostřednictvím kterých možností lze cílů dosáhnout? Je některá možnost upřednostňována?

Komise zvážila tyto možnosti:

- 0) základní scénář s nelegislativními opatřeními;
- 1) umírněná legislativní opatření k prevenci násilí vůči ženám a domácího násilí, k ochraně před násilím, zajištění přístupu ke spravedlnosti, poskytování podpory obětem a posílení koordinace a
- 2) komplexnější legislativní opatření, kterými by se řešily výše uvedené záležitosti a která by byla doplněna pravidly týkajícími se sexuálního obtěžování a kybernetického násilí vůči ženám a kybernetického násilí mezi partnery.

Možnost 2 byla dále rozdělena na přiměřenější opatření (2A) a opatření, která jsou ideální (z hlediska kriminalizace, sexuálního obtěžování a ochrany), ale méně účinná (2B). Upřednostňována je dílčí možnost 2A, a to jak z kvalitativního hlediska, tak z hlediska nákladů a přínosů.

Jaké jsou názory jednotlivých zúčastněných stran? Kdo podporuje kterou možnost?

Komise vedla se zúčastněnými stranami komplexní konzultace týkající se jak posouzení dopadů, tak kontroly účelnosti. V rámci otevřené veřejné konzultace bylo shromážděno více než 700 odpovědí. V souladu s dřívějšími průzkumy vyzvala velká většina respondentů k tomu, aby byla na úrovni EU v oblasti násilí vůči ženám a domácího násilí přijata další opatření. Komise členské státy konzultovala jak písemnou formou, tak formou semináře. Členské státy daly najevo, že se k postupu na úrovni EU staví otevřeně a zamýšlená opatření považují za relevantní. Při cílených konzultacích s nevládními a mezinárodními organizacemi zazněla široká podpora pro nejambicióznější opatření (dílčí možnosti 2A a 2B). Odborové svazy a zaměstnavatelé podpořili cíl boje proti sexuálnímu obtěžování a uvítali další opatření. K povinnostem, které by jim byly uloženy, se však zaměstnavatelé stavěli rezervovaně. Odborové svazy a zaměstnavatelé trvali na roli sociálních partnerů.

C. Dopady upřednostňované možnosti

Jaké jsou výhody upřednostňované možnosti (je-li nějaká doporučena, jinak uveďte výhody hlavních možností)?

Z posouzení upřednostňované možnosti vyplývají pozitivní hospodářské dopady. Snížení prevalence násilí vůči ženám a domácího násilí by zejména mohlo znamenat hospodářský přínos ve výši přibližně 53,1 miliardy EUR a v dlouhodobém horizontu dokonce zhruba 82,7 miliardy EUR. Největší potenciál pro

ekonomický přínos spočívá v tom, že by se snížily náklady na fyzickou a citovou újmu obětí (odhadované snížení v rozmezí od 32,2 miliardy EUR do 64,5 miliardy EUR). Společenské dopady by se týkaly různých zúčastněných stran, konkrétně obětí, svědků, pachatelů, podniků, vnitrostátních orgánů a společnosti v širším smyslu. Upřednostňovaná možnost by pro oběti znamenala lepší zdraví, bezpečnost a kvalitu života (zejména díky ochranným a podpurným opatřením). Rovněž by se zvýšilo povědomí obětí a svědků o informacích týkajících se dostupných služeb ochrany a podpory a o přístupu k nim. Očekává se, že intervenční programy pro pachatele budou mít pozitivní dopad na jejich postoje a chování. Pokud by zaměstnavatelé znali situaci, s níž se potýkají pracovníci, kteří jsou oběťmi obtěžování na pracovišti, lépe by je pochopili, zajistili jim větší podporu, a v konečném důsledku tak přispěli k vytváření bezpečného pracovního prostředí. Pozitivní účinek by se měl projevit i na produktivitě. Vnitrostátní orgány by měly prospěch z opatření řešících právní roztržičnost a nejistotu. Pokud by si veřejnost uvědomila škodlivost genderových stereotypů, norem a násilnického chování mezi veřejností, mělo by to pozitivní dopad na společnost jako celek. V neposlední řadě je důležité dodat, že dopady upřednostňované možnosti na základní práva jsou značné.
Jaké jsou náklady na upřednostňovanou možnost (je-li nějaká doporučena, jinak uveďte náklady na hlavní možnosti)?
Celkové náklady na dodržování předpisů u upřednostňované možnosti se pohybují mezi 5 miliardami EUR a 6,6 miliardy EUR. Většinu nákladů na dodržování předpisů by nesly členské státy, až na několik výjimek týkajících se sexuálního obtěžování; v tom případě by náklady na dodržování předpisů nesli zaměstnavatelé. Náklady na dodržování předpisů vyplývají z opatření v problematických oblastech prevence, ochrany, přístupu ke spravedlnosti, podpory obětí a koordinace. Nebyly zaznamenány žádné negativní dopady.
Jaké budou dopady na malé a střední podniky a na konkurenceschopnost?
Většinu nákladů by nesly členské státy. Potenciální náklady pro zaměstnavatele činí 1,9 miliardy EUR v důsledku povinné účasti vedoucích pracovníků na odborné přípravě v oblasti potírání sexuálního obtěžování na pracovišti a dopadu domácího násilí na pracoviště. Náklady by byly omezeny na účast vedoucích pracovníků na dvouhodinové odborné přípravě online, a proto by pro malé a střední podniky nebyly nijak velké.
Očekávají se významné dopady na vnitrostátní rozpočty a správní orgány?
Většinu nákladů na dodržování předpisů, které se pro EU-27 pohybují v rozmezí od 5 miliard EUR do 6,6 miliardy EUR, by nesly členské státy. Očekává se, že dopad na vnitrostátní rozpočty a správní orgány zůstane omezený a bude zmírněn přínosy upřednostňované možnosti.
Očekávají se jiné významné dopady?
Upřednostňovaná možnost zjednodušuje rámec EU tím, že soustřeďuje opatření týkající se násilí vůči ženám a domácího násilí do jednoho legislativního nástroje. Tento nástroj lépe zajišťuje rovnoměrnější dostupnost opatření na regionální úrovni a místní úrovni, a tím také rovnoměrnější ochranu obětí.
Proporcionalita?
Zásada proporcionality je plně dodržena, neboť opatření byla navržena na základě pečlivé analýzy nedostatků provedené jak na úrovni EU, tak na vnitrostátní úrovni. Opatření: • nepřekračují rámec toho, co je nezbytné, aby se zabránilo překrývání s vnitrostátními pravidly

kriminalizace,

- neukládají orgánům veřejné správy povinnost přijímat opatření, jejichž uvedení do praxe by bylo příliš složité, a
- zamezují nepřiměřeným nákladům pro členské státy a zaměstnavatele.

Kromě toho lze opatření spadající do upřednostňované možnosti považovat za nezbytná k tomu, aby cílů bylo dosaženo účinně a způsobem, jenž posiluje provádění základních práv.

D. Návazná opatření

Kdy bude tato politika přezkoumána?

Potřeba přezkumu politiky bude posouzena poté, co členské státy podají první zprávy o provádění směrnice. Očekává se, že k tomu dojde v rámci povinného podávání zpráv, např. pět let po vstupu směrnice v platnost. Podávání zpráv by probíhalo v pravidelných intervalech formou dotazníku pro členské státy. Kromě informací poskytovaných v rámci povinného podávání zpráv budou monitorování a hodnocení iniciativy vycházet především ze stávajících harmonizovaných ukazatelů a budou doplněna o další harmonizační opatření týkající se shromažďování údajů. Podrobnosti budou popsány v plánu monitorování a prosazování, který Komise připraví.